

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/8305,Symboliczny-powrot-do-kraju-Dowodcy-Obrony-Wybrzeza-1939-r-adm-floty-Jozefa-Unru.html>

25.04.2024, 18:52

20.09.2018

Symboliczny powrót do kraju Dowódcy Obrony Wybrzeża 1939 r. - adm. floty Józefa Unruga

Szanowni Państwo, W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, Zwierzchnika Sił Zbrojnych oraz Komitetu Organizacyjnego, mam zaszczyt poinformować, że 2 października br. w Gdyni odbędzie się uroczystość państwowego pogrzebu śp. admirała floty Józefa Unruga i Jego Małżonki Zofii Unrug.

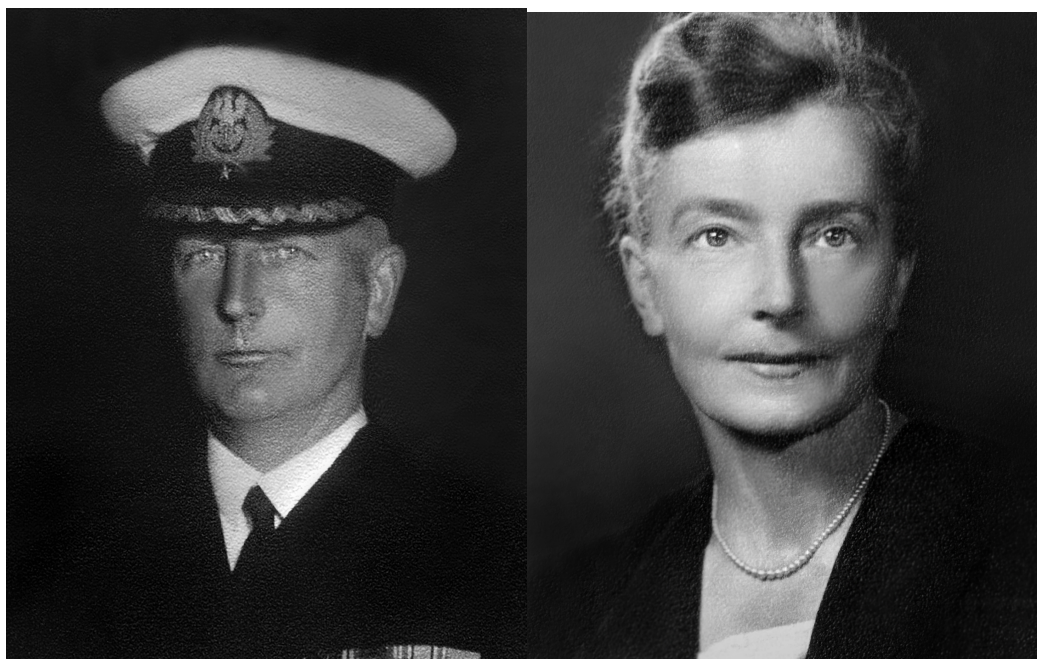
fol. Wydział Historyczny Marynarki Wojennej

Admirał floty Józef Unrug urodził się 7 października 1884 r. w Brandenburgu koło Berlina, w rodzinie kultywującej polskie tradycje sięgające XVI w. kiedy to przodek rycerskiego rodu v. Unruh - Krzysztof I otrzymał polski indygenat i osiedlił się w Wielkopolsce. Józef kontynuował rodzinne rzemiosło wojskowe. Jego ojciec Tadeusz, w randze generała, służył w gwardii pruskiej.

Józef Unrug, do zakończenia I wojny światowej, walczył w marynarce wojennej Cesarstwa Niemieckiego jako dowódca flotylli i komendant szkoły okrętów podwodnych. Tuż po odzyskaniu niepodległości wystąpił z Kaiserliche Marine i wraz z innymi polskimi żołnierzami, którzy walczyli dotąd po stronie zaborców wrócił do Polski, by rozpocząć służbę w Polskich Siłach Zbrojnych. 19 maja 1919 r. zgłosił gotowość do odbudowy polskiej marynarki wojennej. Jako podwładny, a następnie wieloletni przyjaciel admirała Jerzego Świrskiego tworzył i

odradzał polską flotę wojenną. W 1925 r. został jej dowódcą. Kilkanaście lat wcześniej poznał Zofię Unrug, z którą ożenił się w 1921 r. Państwo Unrug mieli jednego syna, Horacego ur. w 1930 r.

W 1933 r. Józef otrzymał kolejny awans do stopnia kontradmirała, a tuż przed wybuchem II wojny światowej, objął stanowisko dowódcy Floty i Obrony Wybrzeża. Ta część polskiej ziemi wraz z Helem, broniona przez admirała Józefa Unruga i Jego Żołnierzy, była jednym z najdłużej utrzymujących się punktów oporu w trwającej kampanii wrześniowej. Jednak po poddaniu się Warszawy, wobec naporu wojsk niemieckich, zlej sytuacji polskich wojsk lądowych i przede wszystkim w trosce o ludność cywilną, Józef Unrug - jako dowódca i żołnierz podjął najtrudniejszą decyzję o kapitulacji. 2 października 1939 r. o godz. 11.00 Hel zapisał się w historii jako ostatnia kapitulująca twierdza Wojska Polskiego.

fot. Archiwum rodzinne

Admirał Józef Unrug trafił do niewoli niemieckiej. Wraz z innymi oficerami i uczestnikami walk na Helu został umieszczony w oficerskim obozie jenieckim. Tam doszło do heroicznego świadectwa wierności i odwagi. Na podejmowane przez Niemców próby porozumienia się w języku niemieckim, admirał odpowiadał w języku polskim i w obecności polskiego świadka: "Jestem polskim oficerem i wyrzuciłem z pamięci język niemiecki 1 września 1939 roku". Odrzucał również oferowane przez Niemców stanowiska w Kriegsmarine.

W następnych latach przewożony był do siedmiu kolejnych obozów jenieckich. Tragiczne lata działań wojennych zakończyły się dla Niego 29 kwietnia 1945 r., kiedy żołnierze amerykańscy wyzwolili niemiecki obóz Murnau w Bawarii.

Po zakończeniu II wojny światowej, w Wielkiej Brytanii, Józef Unrug brał udział w demobilizacji Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Został I zastępcą szefa Kierownictwa Marynarki Wojennej, a 2 września 1946 r. otrzymał awans do stopnia wiceadmirała.

W styczniu 1947 r. został odznaczony Złotym Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari IV klasy.

Rząd brytyjski przyznał Józefowi Unrugowi emeryturę, jednakże On, solidaryzując się z setkami tysięcy polskich żołnierzy, walczących po stronie aliantów, którzy takich świadczeń nie otrzymali - odmówił jej przyjęcia. Nie mogąc wrócić do kraju, rządzonego przez komunistów, zdecydował się na emigrację.

W 1948 r. razem z żoną wyjechali do Maroka. Od 1958 r. Józef i Zofia przebywali w domu spokojnej starości dla byłych kombatantów i polskich uchodźców politycznych w Lailly-en-Val koło Orleanu we Francji. Admirał zmarł w roku 1973. Jego żona odeszła w 1980 r. Oboje zostali pochowani na cmentarzu w Montrésor.

fot. Archiwum rodzinne

Nad przygotowaniem uroczystości zwińczającej działania na rzecz uczczenia pamięci i godnego uhonorowania admirała floty Józefa Unruga i jego podwładnych czuwał - działający pod patronatem Prezydenta RP - Komitet Organizacyjny, w skład którego weszli przedstawiciele Rodzin śp. Marynarzy, a także Biura Bezpieczeństwa Narodowego, Instytutu Pamięci Narodowej, Ministerstwa Obrony Narodowej - w tym Marynarki Wojennej RP, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Urzędu Miasta Gdyni.

Uroczysty, państwowy pogrzeb śp. admirała floty Józefa Unruga i złożenie jego szczątków wraz ze szczątkami żony śp. Zofii Unrug w Kwaterze Pamięci na gdyńskim Oksywiu, to symboliczne dopełnienie jego woli, zgodnie z którą pragnął spocząć na ojczystej ziemi wraz ze swoimi towarzyszami broni. Po 45 latach od śmierci admirała polskie państwo spłaca dług, zaciągnięty w czasie wojny. Tworząc marynarski „panteon” na Oksywiu, symbolicznie wyraża wdzięczność Ojczyzny nie tylko wobec ludzi morza, którzy teraz w nim spoczną, ale także tych, o których jeszcze nie wiemy, i których poświęcenia nie znamy.

Wspólnie uczcijmy pamięć bohaterskiego Dowódcy Floty i Jego Małżonki 2 października 2018 r.

Paweł Soloch

Sekretarz Stanu,

Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego

Program uroczystości:

24 września 2018 r. - Montrésor

10.00 - uroczystości pogrzebowe w kościele w Montrésor

10.50 - msza święta

Przemówienia okolicznościowe: przedstawiciela rodziny; przedstawiciela RF; Ambasadora RP; Szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.

25 września 2018 r. - Brest

10.00 - rozpoczęcie uroczystości w Porcie Wojennym w Brest

10.10 - przemówienia okolicznościowe: przedstawiciela RF; Zastępcy Szefa BBN; Inspektora Marynarki Wojennej

10.40 - wniesienie trumien na okręt

11.00 - spotkanie z rodziną, władzami lokalnymi, przedstawicielami Marynarki Wojennej Francji i środowiskami kombatanckimi

30 września 2018 r. - Port Wojenny w Gdyni

ok. godz. 15.00 - powitanie ORP Kościuszko z trumnami adm. floty Józefa Unruga i Jego Małżonki śp. Zofii Unrug

1 października 2018 r. - Hel

10.00 - msza święta w kościele pw. Bożego Ciała w Helu (ul. Wiejska 46)

11.30 - uroczystości patriotyczne przed Pomnikiem Obrońców Helu

13.00 - uroczyste przejście okrętów MW RP z Helu do Gdyni,

z trumnami śp. adm. floty Józefa Unruga i Jego Małżonki śp. Zofii Unrug na pokładzie

14.30 - przejście konduktu pogrzebowego do kościoła Marynarki

Wojennej RP pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Gdyni Oksywiu (ul. inż. J. Śmidowicza 47)

15.15 - czuwanie przy trumnach

2 października 2018 r. - Gdynia

Uroczysty pogrzeb państwowy śp. admirała floty Józefa Unruga i Jego Małżonki śp. Zofii Unrug

10.00 - msza święta pogrzebowa w kościele Marynarki Wojennej RP pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Gdyni Oksywiu (ul. inż. J. Śmidowicza 47)

11.15 - przejście konduktu pogrzebowego na Cmentarz Marynarki Wojennej (ul. ks. Muchowskiego 18)

12.50 - uroczysty pochówek w Kwaterze Pamięci na Cmentarzu Marynarki Wojennej, z udziałem Prezydenta RP Andrzeja Dudy

- wręczenie przedstawicielowi rodziny aktu pośmiertnego mianowania śp. Józefa Unruga na stopień admirała floty.

[Tweetnij](#)